

HUS til BRY - Kulturarvens kår i Norge.

Nytt bokverk med frisk debatt om forvaltningen av kulturarven. Boken har 30 medforfattere fordelt på like mange kapitler. Den er utgitt på SPROSSA Forlag, er rikt illustrert og med en meget spenstig, informativ og vakker layout.

Dette er et fyrverkeri av en bok med kapitler skrevet av noen av landets fremste elitesoldater innenfor det frivillige og offentlige kulturminnevern. Mange med betydelige merittlister og tilsvarende andel æresbevisninger fra offentlige instanser for kunnskapsrik og hederlig innsats i arbeidet med å ta vare på kultur- og miljøverdier land og strand rundt. Det er likevel ingen servil publikasjon. Dette er folk som ikke lar seg avspise med noen hederstildelinger. Med sin omfattende, interessante og kunnskapsrike eksempelsamling viser forfatterne hvordan det offentlige Norge har forsømt seg med hensyn til å stå opp for kulturarven. Det er ingen sytete beretning om alt som er gått tapt. Bidragsyterne er alle sammen folk som er konstruktive, som har kloke og reflekterte oppfatninger, og som har tatt og fortsatt vil ta en fight for verdier de tror på. Gjennom bokverket ønsker de å snu nederlag til en påminnelse om hva og hvorfor noe gikk galt, og som man må ta lærdom av. Ikke minst bør dette være nyttig og lærerikt i det Europeiske kulturarv året 2018. Bidragsyterne er i sine omtaler ikke bare snille med antikvariske og andre offentlige myndigheter. Vil disse instanser seg selv og saksfeltet det beste gjør de likevel klokt i å lytte til erfaringer som her blir dokumentert. Bokverket er et utmerket hjelpemiddel til å synliggjøre og å skape debatt om sentrale problemstillinger.

Else Rønnevig er initiativtager til publikasjonen og kan stå som eksponent for det omfattende forfatterkollegiet. De har alle gjort tilnærmet likeartete erfaringer. I likhet med dem har hun igjen tatt opp fighten! Denne gangen ved å samle rundt seg et sterkt team av likesinnete, og å utgi en flott publikasjon som med fordel bør leses av alle med interesse eller behov for kunnskap om forvaltning av lokale og nasjonale kulturverdier. Else Sprossa Rønnevig, denne modige og dyktige kvinnen. Pådriveren som ble lettere sjikanert og forsøkt ufarliggjort med betegnelsen «sprossa», men som snudde betegnelsen til et adelsmerke for norsk kulturvern og et symbol for sin virksomhet. En virksomhet med holdninger som skulle sette dype spor i mange folks bevissthet og bidra med mye konkret utviklingsarbeid.

Else Rønnevig har stått fram og hatt klare meninger om hva som er særegne kvaliteter, og hva som er viktig å bevare og hvorfor. Når hun har fått spørsmål om hvordan, har hun gått helt konkret til verks med å finne praktiske og levedyktige løsninger. Arbeidet har vært rettet mot den enkelte eier, kommunale instanser og antikvariske myndigheter. Hun har også gjort viktige grep for å bedrive vern gjennom å vekke til live tradisjoner knyttet til handlingsbåren kunnskap og materialbruk. Alt strevet med kulturvern har liten mening dersom det ikke også gir betydning for eiere og brukere av kulturminner. Else Rønnevig har vært et fyrverkeri av entusiasme, kunnskap, gjennomføringsevne og formidlingsglede. Vi som har hatt fast tilknytning til museer og antikvariske organisasjoner kunne ha enormt mye å lære av henne og hennes medforfattere i publikasjonen om kulturarvens kår i Norge.

Alle byer og bygder bør ha sitt Versailles. Lillesand har Gamle Møglestu, eller kanskje det er mer korrekt å si hadde? Else Rønnevig og hennes medforfattere beskriver hvordan det går når en kommuneadministrasjon og politikere ikke har tilstrekkelig interesser og kompetanse for kulturarven, og dermed tar kortsiktige og lite bærekraftige valg. Eller når landets vernemyndigheter viser

unnfallenhet. Umistelige verdier går tapt for alltid selv om gode og levedyktige alternativer foreligger. Boken er tankevekkende full av tilsvarende eksempler hentet fra ulike steder i vårt land.

Mag. Art.

Johan Kloster